

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de
Coloniae Agrippinae, 1684

15. An amittantur propter delictum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

Non enim licet ejusmodi Exemptus suo privilegio renunciare, ut frequenter haec tenent dictum est per cap. cum tempore de arbitris late supra par. 2. quæst. 4. §. 6. 7.
Secundo casu, non perditur Exemptio per actum contrarium, nisi longissimum tempore, ut capite 12. dictum est. tex. cap. si de terra ca. accedentibus ubi glo. verb. per 4. annos & Abb. cap. ut privilegia n. 4. de Privileg. Fel. & DD. d. cap. cum accessissent.

Q U Æ S T I O X V I

An amittatur propter delictum?

S U M M A R I U M.

1. Clericus delinquens non ideo perdit privilegium Clericale. 2. Dispositio in metiente, extenditur ad mensum.

IN hoc articulo video diversitatem esse inter jura Civilia & Canonica, & quidem jure Canonico, quod hac in materia sequendum est. cap. 1. ubi DD. de noni episcopi nuntiacione Doctores hoc pacto distinxerunt, Butrio, Abbas, Felin. & certissimi omnes in cap. fin. de foro compet.

Quoddam est privilegium eximens à certo genere judicium & transferens in aliud, & istud non tollitur per delictum superveniens, id quod etiam est conforme juri civili, exemplum in Clerico, qui si delinquit, non ideo perdit privilegium fori Clericale. cap. si judex Laicus de sent. excom. in 6. cap. contingit ca. in audientia extra eod. nisi tamen in casibus jure expressis, cap. perpendimus de sent. excom. ca. Vnico de vita & honest. Cler. in 6. Quod etiam concludendum est in Exemptis, cum enim alterum est metiens, alterum mensum, dispositio legis in metiente extendenda est ad mensum. Don. & Franc. in cap. 1. de temp. ordin. in 6. Navarr. in Manuals cap. 22. num. 72. vers. ad quaestio- nem dixi supra lib. 1. quæst. 45. n. 4.

Quoddam est privilegium eximens à jurisdictione certæ speciei judicium, ut quando eximitur quis à jurisdictione Episcopi, remanet tamen sub eodem genere jurisdictionis, scilicet sub Apostolico, quo casu si Exemptio sit localis seu concessa respectu certi loci, delinquendo extra locum exemptum, amittitur exemptio. ex. cap. 1. de privileg. in 6. dixi late supra par. 2. quæst. 45. casu 3. 20. 21. & 54.

Si vero exemptio est personalis, seu Exemptio concessa personæ non respectu certi loci, tunc privilegium non tollitur per delictum. d. ca. 1. §. in eos & late supra d. casu 320. & 54. 940 (inquit Abbas) notandum est, pro Capellanis scriptoribus sedis Apostolicæ alisque ejusmodi qui eximantur non habito respectu ad certum locum, sed ad personam, tales enim non poterunt puniri in loco delicti per ordinatum, sed debent remitti ad judicem contentum in privilegio. Abbas d. cap. fin. n. 11. vers.

vers. Et hoc etiam est notandum v. supra d. casu 3. 20. 21. 54. quod tamen intelligendum est, nisi concurrat alia causa accumulans jus conveniendi, qua de re tractatum est à me loco jam allegato d. 9. 45. Cum enim varia occurrere possint, ob quæ Exempti jurisdictioni ordinarii restituantur, de quibus sparsim tractavi libro precedente quæst. 40. coram omnium apta dijudicatio pendet ex serie privilegiorum, quæ cum facti sunt, nec institui.

Q U Æ S T I O XVI.

Exemptio an revocetur propter ingratitudinem?

S U M M A R I U M.

- 1. Exemptiones ex causa ingratitudinis ad ipsarum donationum et feudorum revocari possunt.
- 2. Donationes ex causa ingratitudinis revocari possunt.
- 3. Exemptiones ob ingratitudinem revocari possunt.
- 4. Dummodo notabilis sit.
- 5. A revocatione donationis ad feudum procedit argumentum affirmative.

Quia ex causa donationes revocari possunt, eadem etiam immunitates revocari posse passim traditum est. *Imol. ca. cum M. col. 2. de consuet. Decius c. novit col. 7. vers. a. fallit de iudic. Bald. l. 2. in fin. C. de libert. et cor. liber. Apost. ad Abbatem cap. cum accessissent n. 7. verb. Renunciare privilegio de consuet.* Unde cum donationes manifesto jure ex causa ingratitudinis revocari possint, *l. 1. l. his solum cum Aubert. seq. d. donationes 2. Generaliter C. de revocand. donat. merito dicimus etiam ob ingratitudinem exemptiones revocari posse, id quod nominatim plerumque tradiderunt, Bald. d. l. 2. in fine C. de libert. et cor. liber. Restaurus tract. de Imperat. qu. 55. n. 13. Franciscus Lucanus tract. de fisco part. 1. casu 126. n. 126. Rebuff. in praxi benefic. tract. de privileg. et rescript. n. 49. Laudens. tract. de rescript. quæst. 48. Curtius de Feudis par. 4. n. 1. et 2. in fin.*

Ingratitudo inquam non qualis qualis, sed tanta quæ ejusmodi animadversionem et privilegii revocationem mereatur, *arg. d. l. fin. C. de revoc. donat. Baldus cap. illud 4. enim n. 1. quæ fuit prima causa beneficii amitti. Curtius d. part. 4. n. 1. et seqq.* quod maxime in exemptionibus seu immunitatibus civilibus obtinet, quæ concessæ sunt in remunerationem seu recompensationem servitii, seu alterius rei. *late Restaurus tract. de Imperatore quæst. 55. per tot. ac etiam in muneribus seu officiis quibuscumque collatis non gratuito, sed ob causam, et recompensationem seu remunerationem beneficiorum seu pecuniarum, aut ser. vitiorum præstitutorum, quæ proinde, teste Bachelio in suo celebri tractatu, nunquam ab homine separati, ac divelli possunt,*